

SME INFO

2020. november 12.

A PROJEKTELSZÁMOLÁS SAJÁTOSSÁGAI

Az SME INFO általános tájékoztató jellegű összeállítás. Célja, hogy felhívjuk Ügyfeleink figyelmét az általunk fontosnak tartott, aktuális törvényi változásokra. Nem helyettesíti a jogszabályok alapos áttekintését és a konzultációt tanácsadójukkal.

© Process Solutions, 2020
– Minden jog fenntartva

2020. évtől bevezetésre került a magyar számviteli törvénybe — többek között az IFRS-harmonizáció érdekében is — a szerződéses elszámolási egység fogalma (a továbbiakban projektelszámolás), és az ahhoz kapcsolódó teljesítési fokon alapuló árbevétel-elszámolás követelménye.

Ez jelentős hatással lehet azon vállalkozások beszámolójára és eredményére, amelyek ebbe a fogalomkörbe tartozó terméket és szolgáltatást állítanak elő; ilyenek például az építőipari kivitelezéssel foglalkozó cégek is.

Lassan közeledik az év vége, így érdemes ezt a témát feleleveníteni, és ha eddig nem történt meg, megvizsgálni, hogy hat-e a tevékenységünkre, és ha igen, ennek megfelelően készülni az éves zárásra. Mivel az új fajta elszámolás kihatással lehet az eredményre, és az új előírásoknak való megfelelés műszaki végzettségű kollégák bevonását is igényelheti, érdemes ezt a felkészülést mielőbb elkezdni. A felkészüléshez az alábbi rövid összefoglalóval szeretne az SME Team segítséget nyújtani.

ps subject matter
expert team

www.ps-bpo.com

1. SZERZŐDÉSES ELSZÁMOLÁSI EGYSÉG, AVAGY A PROJEKTELSZÁMOLÁS

Építőipari, gyártási, tanácsadási projektekre szóló szerződések esetén gyakran előfordul, hogy a **számlázott részteljesítések** (mérőföldkövek) **nincsenek összhangban a ténylegesen elvégzett munkával**.

Amennyiben az építőipari, gyártási, tanácsadási vagy egyéb projektjellegű tevékenység eredményeképp a megrendelő által meghatározott jellemzőkkel rendelkező termék vagy szolgáltatás jön létre és a teljesítés több időszakon át húzódik, a projektszámvitel értelmében abban a periódusban kell kimutatni az árbevételt, amikor a költség is felmerült, ellentétben a korábbi gyakorlattal, mely szerint a költséget kellett a számlázott árbevételhez igazítani, befejezetlen termelés vagy szolgáltatás, félkész- vagy késztermék kimutatásával.

Az elszámolás változásának **hatásai az éves beszámolóra:**

- év végén a teljesítési fok mértékéig kerül kimutatásra az árbevétel, ennek megfelelően a számlázott árbevétel az aktív vagy passzív időbeli elhatárolással szemben kerül korrekcióra; ⁽¹⁾
- mivel a teljesítési fokhoz kapcsolódó árbevétel kötelezően kimutatásra kerül, így a felmerülő költségeknek is meg kell jelenniük az eredménykimutatásban, ezért az év végi mérlegben nem szerepelhet befejezetlen termelés vagy szolgáltatás, továbbá félkész- vagy késztermék;
- változatlan körülményeket feltételezve (pl. nem változik a szerződéses költség, árbevétel) egy több időszakon át húzódó projekt esetében az egyes üzleti években kimutatott árbevételarányos nyereség azonos lesz.

Projektelszámolás esetén befejezetlen termelés vagy szolgáltatás, félkész- vagy késztermék csak a kapcsolódó árbevétel elszámolásáig – azaz a mérlegfordulónapig – mutatható ki készletként. ⁽²⁾

§ (1) 2000. C. tv. 32 (8) és 44 (7)

§ (2) 2000. C. tv. 28 (3a)

Az új elszámolást a 2020. január 1-től megkötött szerződésekre kötelező, az azt megelőzően megkötött szerződésekre nem kötelező alkalmazni, de lehetőség van rá; a 2019-ben induló üzleti évre is lehet már alkalmazni. ⁽³⁾

Kapcsolódó új fogalmak

Szerződés elszámolási egysége

A szerződés elszámolási egysége magában foglalja egy jogilag egy egységet képező szerződés egészét, vagy bizonyos feltételek teljesülése esetén az ilyen szerződések egy csoportját, amennyiben a szerződés a **megrendelő által meghatározott** jellemzőkkel rendelkező termék vagy szolgáltatás létrehozására és értékesítésére irányul.

A szerződés elszámolási egysége ugyanazzal a megrendelővel kötött szerződések egy csoportja is lehet, amennyiben:

- szerződések csoportjának feltételeit egyetlen csomagban tárgyalták,
- a szerződések egymással annyira szoros kapcsolatban állnak, hogy valójában egy közös nyereséghányaddal rendelkező egyetlen projekt részeit képezik, és
- a szerződések egyidejűleg, vagy egymást szorosan követően valósulnak meg. ⁽⁴⁾

A szerződés elszámolási egysége az, amire a vállalkozó a teljesítés szintjét méri, függetlenül attól, hogy a szerződés egy vagy több részteljesítést, teljesítési kötelmet tartalmaz,

Teljesítési fok

A **ténylegesen elvégzett munka és az összes elvégzendő munka aránya**, ami projektelszámolás esetében – azaz amikor a szerződés tárgya (termék, szolgáltatás) a megrendelő által meghatározott jellemzőkkel bír – az értékesítés nettó árbevételének elszámolására használandó. ⁽⁵⁾

§ (3) 2000. C. tv. 177 (76)

§ (4) 2000. évi C. tv. 3 (4) 11.

§ (5) 2000. évi C. tv. 3 (4) 12.

2. A TELJESÍTÉSI FOK MEGHATÁROZÁSA

A teljesítési fok meghatározásának módját a vállalkozásnak a számviteli politikájában kell meghatároznia úgy, hogy az **biztosítsa a megbízható és valós képet** a ténylegesen elvégzett munka vonatkozásában.

A teljesítési fok meghatározásának módszerei az alábbiak lehetnek a számviteli törvény „Indoklás” szekciója alapján:

- az elvégzett munka felmerült költségeinek a szerződéses munka becsült összes költségéhez viszonyított aránya,
- az elvégzett munka tényleges felmérése,
- a szerződéses munka egy fizikai részének teljesítése.

Amennyiben a teljesítési fokot a felmerült és az összes szerződéses költség aránya alapján határozzák meg, akkor a teljesítéshez még fel nem használt anyag nem vehető figyelembe a kalkulációban, mivel ezen anyag tekintetében még nem történt tényleges munkavégzés.

Megfontolásra érdemes, hogy helyes-e a költségalapú módszer választása abban az esetben, ha a beérkező költségek számlázás rendje lényegesen elszakadna a tényleges teljesítéstől. Ilyenkor a felmerült költségek szintje nagy valószínűséggel nem fog megbízható képet adni a ténylegesen elvégzett munkáról.

Az alvállalkozói teljesítés elszámolása nincsen levezetve a számviteli törvényben, de értelmezésünk szerint a szerződéses költségalapú teljesítés fok választása esetén ténylegesen elvégzett munkának a számlázott vagy szerződés szerint számlázandó alvállalkozói munkát indokolt figyelembe venni, mivel a számviteli törvény nem ad lehetőséget a költség passzív időbeli elhatárolására a projektelszámolásra hivatkozva.

3. SZERZŐDÉSBŐL VÁRTHATÓ VESZTESÉGRE KÉPZETT CÉLTARTALÉK

A projektelszámoláshoz is kapcsolódó, új törvényi előírás, hogy céltartalékot kell képezni a megkötött szerződésből vagy annak elszámolási egységéből eredő veszteségre. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a gazdálkodónak arra vonatkozólag is becslést kell készítenie, hogy az adott szerződés összességében veszteséget keletkeztet-e. Ha arra a következtetésre jut megalapozott számítások alapján, hogy igen, azaz a munka veszteséggel fog zárulni, akkor ezt a veszteséget egyéb ráfordításként a céltartalékok között ki kell mutatnia.⁽⁶⁾ A céltartalék elszámolására **abban az évben** kell sort keríteni, amelyikben **a veszteség megbízhatóan mérhető**.

 (6) 2000. évi C tv. 41 (1)

A céltartalék képzése nem csak lehetőség, hanem ebben az esetben kötelező. (2020. január 1. előtt nem lehetett ilyen típusú céltartalékot képezni.)

Az IFRS alábbi standardjai foglalkoznak a témakörrel:
- IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers
- IAS 37 Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets

